

December 2017

ierdie

Nederlandse vereniging voor de Ierse wolfshond

sinds 1934

Ieren in Groningen

7 t/m 15

Lezing Pieter Oliehoek

17 t/m 19

Kerstwandeling 2017

20 en 21

■ VOORZITTER

Gosewien van Klaarbergen
Meerseweg 4
5856 CE WELLERLOOI
T: 06 13 11 54 20
E: voorzitter@ierdie.net

■ VICE-VOORZITTER, SECRETARIS, PUPINFO EN OPVANG

Margreet Bussemaker
Barchman Wuytierslaan 54
3818 LJ AMERSFOORT
T: 033 461 80 18
E: secretaris@ierdie.net

■ PENNINGMEESTER, LEDENADMINISTRATIE

Barbara Willemse
Ruurloseweg 82
7255 MA Hengelo (Gld)
T: 06 51 05 56 71
E: penningmeester@ierdie.net

■ GEZONDHEID, FOKKERIJ

Gosewien van Klaarbergen
Meerseweg 4,
5856 CE WELLERLOOI
T: 06 13 11 54 20
E: fokkerij@ierdie.net

■ EVENEMENTEN

VACANT
E: evenementen@ierdie.net

■ CLUBBLAD

Barbara Willemse
E: clubblad@ierdie.net

■ BESTUURSLID, WEBSITE

Jon Jansen
Stroetweg 1
7135 JW HARREVELD
T: 0544 48 78 27
E: webmaster@ierdie.net

■ ERELID

Tob Swelheim

■ WEBMASTER

Jon Jansen
E: webmaster@ierdie.net

■ Voorlopige agenda 2018

Deze evenementen zullen ook aangemaakt worden op Facebook. Aanmelding via evenementen@ierdie.net.

7-1-2018	Nieuwjaarswandeling Zeegse	Zeegse
25-3-2018	Wandeling Bussloo	Bussloo
6-5-2018	Fundag i.s.m. Sam Turner	Hengelo (Gld.)
2-6-2018	Clubmatch	Lelystad
9+10-6-2018	FIWC congres	Le Touquet, Frankrijk
Juli 2018	Windhondenshow	Heteren
9 t/m 12-8-2018	World Dog Show 2018	Amsterdam
26-8-2018	Bloeiende heide wandeling met gedragstherapeut	Rozendaalse Veld
september 2018	Jonge honden en veteranendag	Heteren
1+2-9-2018	Highland Games Hank	Hank
7-10-2018	Wandeling met optie op high tea de Uitkijk	Hellendoorn
Nog te plannen:	Algemene ledenvergadering Trimdag	

■ Inhoud

Bestuur

De voorzitter schrijft 4 en 5

Evenementen

leren in Groningen 7 t/m 15

Kerstwandeling 2017 20 en 21

Lezers schrijven en fotograferen

De vrienden van onze leren 23 t/m 25

Overig

Lezing Pieter Oliehoek 17 t/m 19

Vuurwerkangst 26 en 27

Van Facebook: Alabama rot dog disease 29 en 30

■ Colofon

Ierdie

Nummer 4-2017

Het clubblad verschijnt 4 maal per jaar

ISSN:1879-6990

Sluitingsdatum kopij volgend nummer

28-02-2018

Redactie

Barbara Willemse

E:clubblad@ierdie.net

Druk en verzending

Editoo B.V.

Advertentieacquisitie

Margreet Bussemaker

T: 033 4618018

E: secretaris@ierdie.nl

Contributie Ierdie:

Het contributiejaar is gelijk aan het kalenderjaar

Binnenlands lid € 40.00

Gezinslid € 10.00

Buitenlands lid € 50.00

ABN AMRO

IBAN NL45ABNA0468868747

BIC ABNANL2A t.n.v.Ierdie

■ Voorwoord van de voorzitter

Winterse dagen maken me altijd beschouwend; de honden binnen, cocoonen op de bank met veel dekens en kussen. Het haardvuur aan, met familie en vrienden tijd doorbrengen, zonder dat er verplichtingen zijn: heerlijk!

In de beschouwingen kijken we ook terug op een lerdie jaar met meerdere voornemens. Enkele daarvan zijn al in gang gezet en dat voelt goed. Zoals de opdeling in regio's voor evenementen en met name de actieve club in het Noorden; de presentatie tijdens 't Peerdespul in Groningen en de Nieuwjaars wandeling op 7 januari in Zeegse.

2017 was een jaar met weer meerdere nesten en dus weer jonge aanwas. Belangrijk om te weten voor fokkers en pupkopers dat eerste pupkopers recht hebben op een gratis jaar-lidmaatschap op lerdie. Op de website staat hierover meer te lezen.

Om bij de tijd te blijven hebben we de website vernieuwd – onder de bezielende leiding van Jon Jansen. Een groot voordeel daarbij is ook dat er opnieuw kosten zijn bespaard. Het voornemen om dit Magazine minder vaak uit te brengen, en daarmee kosten te besparen, is naar mijn mening goed uitgekapt. Er is meer tijd om inhoudelijke onderwerpen goed voor te bereiden en daarnaast worden er vanuit leden – extra aangejaagd door 'redacteur' Barbara – meer artikelen aangeleverd.

Ook zijn we blij dat we op 23 november een presentatie hebben kunnen laten verzorgen door Pieter Oliehoek over genetische diversiteit. De meeste! fokkers waren aanwezig en daarnaast ook leden en fokkers van andere rasverenigingen. Het werd een zeer interessante avond, met kennisuitwisseling en discussie in een constructieve sfeer. In dit magazine zal daar dieper op in worden gegaan, zodat leden die er niet bij konden zijn, toch inhoudelijk op de hoogte kunnen blijven.

■ FOTO VOORPAGINA

De blijde ler op de voorpagina is Thor, foto van Steven Ritchie

Op basis van deze presentatie zou het kunnen zijn dat we een aantal elementen in het fokbeleid verder gaan uitdiepen. Uiteraard gaan we daar de IW-Database en het EIWC/FIWC bij betrekken. Fokbeleid dient altijd in Europees verband te worden vastgesteld, omdat de populaties en kruisingen zelden binnen Nederland blijven. In juni is opnieuw het Congres van de EIWC/FIWC gepland in Frankrijk. Het is nu op een prachtige kustlocatie bij Le Touquet en voor iedere leren-liefhebber een excellente gelegenheid om meer te leren over gezondheid en welzijn van de Ierse Wolfshond. Daarnaast is het een indrukwekkend evenement omdat er vrijwel altijd meer dan 250 leren samenkomen uit heel Europa.

Tot slot wil ik iedereen die zich als vrijwilliger heeft ingezet voor onze vereniging enorm hartelijk bedanken. Als kleine club voor grote leren zijn we er weer in geslaagd om er een mooi jaar samen van te maken.

Voor 2018 wens ik U en uw leren veel plezier, gezondheid en geluk toe!

Gosewien van Klaarbergen

Vers vlees voor uw hond

Voer uw hond
kernegezond

In de diepvries bij uw dierenspeciaalzaak

Tel. (0513) 57 11 91 • www.energique.nl

Pitlochry's Irish Wolfhounds
Conny & Nico Fernhout
Rijndijk 29
4033CH Lienden

tel: +31 344 60 3586
pitloch@gmail.com
www.pitlochry.nl

■ Ieren in Groningen

Op 28 augustus wordt in Groningen elk jaar traditioneel het Gronings Ontzet of tewel Bommen Berend gevierd; een feestdag ter herinnering aan het afslaan van het beleg door de bisschop van Munster in 1672. Vast onderdeel van de festiviteiten is 't Peerdespul op de drafbaan in het Stadspark. Een Concours Hippique met dressuur, tuigpaarden, springwedstrijden en shownummers en een presentatie van het Groninger Paard. En wat is er nou leuker dan naast dat Groninger Paard ook de Groninger Ier te kunnen presenteren?

Op initiatief van Corrie Rave en Chris den Hollander mocht de Ierdie met een stand op 't Peerdespul staan om een raspresentatie te geven van de Ierse Wolfshond. Uiteraard is een raspresentatie niet compleet zonder Ierse Wolfshonden, en een stand moet bemenst worden. Daarom vroeg Corrie aan ons als mede-Groningers om gezellig met Murphy langs te komen. Een pup geeft naast de volwassen honden een mooi compleet beeld van het ras en, niet geheel onbelangrijk, het trekt extra publiek.

Als kersverse Ieren-baasjes voelden we ons wel een klein beetje bezwaard. Wij hadden net 3 maanden onze eerste Ier in huis, wat weten wij er nou helemaal van? Konden wij wel de juiste informatie verstrekken? Maar over Murphy raken we niet uitgepraat, voor zijn ontwikkeling was dit een goede ervaring, en hij zou alle aandacht vast leuk vinden. Voor ons zou het leuk zijn om bekende Ieren en baasjes weer te zien, en met nieuwe baasjes en honden kennis te maken. Bij moeilijke vragen konden we vast wel terugvallen op de oudgedienden.

Zo reden we op een stralende maandagochtend de drafbaan op. De Ierdie-stand stond vlakbij de ingang, het was een kwestie van Murphy uitladen en de auto parkeren. Henk deed de achterklep open, klapte de loopplank uit en Murphy liep keurig naar beneden. Corrie en Chris hadden ons al gezien en stonden te zwaaien. We deden drie stappen richting stand en werden direct staande gehouden door bezoekers. Een hond die op een loopplank de auto uit moest, dat hadden ze nog nooit gezien. Ze dachten eerst dat we een Falabella bij ons hadden, maar het was toch echt een hond. De monden vielen pas echt open toen ik vertelde dat die hond net 5 maanden oud was, en dat als ze wilden zien hoe groot hij ging worden ze even een stukje mee moesten lopen naar onze stand. Abby en MacGyver stonden al te wachten in hun mini-kennel, mijn allereerste stukje voorlichting was een feit en ik was de parkeerplaats nog niet eens af.

■ Herhaalde dringende oproep voor vrijwilligers

Namens het bestuur wil ik hierbij nogmaals een dringende oproep doen. Zoals u eerder kon lezen willen wij graag meer met en voor onze leden gaan doen. Meer evenementen en het instellen van regio's waarbinnen de leden meer onderling contact hebben, er voor elkaar kunnen zijn bij vragen en problemen en voor de kleinschaligere evenementen als een wandeling. Ook kan er dan bijvoorbeeld een trimdag per regio gepland worden. Het evenement 'Ieren in Groningen' waarover u de komende pagina's kan lezen is hier een prachtig voorbeeld van. Wij zoeken leden die het leuk vinden om ook een bijdrage te leveren. Wij denken aan leden die de kar willen trekken in een regio en aan leden die het leuk vinden om te helpen met evenementen. De bedoeling is dat we een lijstje krijgen van enthousiaste personen die we kunnen benaderen of ze tijd hebben om te helpen bij een komend evenement. We zoeken in ieder geval nog 1 of meerdere personen voor het Westen van het land, regio's Noord- en Zuid Holland. Wij hopen van u te horen!

U kunt zich aanmelden bij een van de bestuursleden!

Barbara Willemse, penningmeester en redactie Clubblad

Laat dat bezoek maar komen

Corrie, Chris en Monique hadden de lerdie-stand voorzien van een doorlopende presentatie op de meegebrachte laptop, een groot informatiebord en zelfgemaakt foldermateriaal van stukjes uit de lerdie. Chris had zelfs autostickers laten maken voor de verkoop. In de loop van de dag zouden we versterking krijgen van Joke Groeneveld, Henny Bos met Navaro (en trouwe supporter Shadow) en Petra Dölle met Myrwyn en Bryce. We zaten gunstig gepositioneerd achter één van de dressuurringen pal naast de ingang van het terrein, direct aan de looproute van de bezoekers. Iedereen kwam dus vroeg of laat langs onze stand, en over belangstelling hadden we dan ook niet te klagen.

Murphy vond het allemaal reuze opwindend. Al die vreemde mensen, voor het eerst van zijn leven paarden gezien en er kwamen ook heel veel verschillende honden voorbij. Hij kwam ogen, oren en neus tekort. En dan blijkt toch dat onder honden het formaat er eigenlijk weinig toe doet; er was direct leuk contact met een Jack Russelpupje dat onbevreesd die enorme honden even kwam inspecteren.

Onder het motto 'alle teddyberen zijn de mijne' hadden wij bewust alle speeltjes van Murphy thuisgelaten om teddyberennijd bij de aanwezige honden te voorkomen. Murphy vond al die nieuwe indrukken echter zo spannend dat hij graag even ergens op wilde kauwen ter afleiding. En als er dan geen speeltjes zijn voldoet mijn arm desnoods ook wel. Uiteraard is dat niet de bedoeling, maar leg dat maar eens uit aan een pup van 5 maanden oud. Toevallig stond direct naast ons een stand van KiKa. Henk is van armoe maar naar de burens

gelopen om een beertje aan te schaffen, dat door Murphy dankbaar in ontvangst genomen werd. Hoefde niet ingepakt, ging zo in de bek. En het moet gezegd, die beertjes zitten stevig in elkaar. Alle vulling is er inmiddels uit, maar verder doet het beertje ruim 2 maand na dato nog prima dienst. Ook heel sportief van de mensen van KiKa dat ze niet beledigd waren dat één van hun speciale beertjes zomaar in de muil van een Ierse Wolfshond verdween. Achteraf gezien hadden wij ons nergens zorgen over hoeven maken; ik heb zelden honden relaxter met andermans beertje om zien gaan.

Bryce wil ook wel een beertje

Naarmate de dag vorderde werd het steeds drukker bij onze stand. Het niveau van de vragen bleek ook voor ons 'beginners' prima te behappen, het waren eigenlijk dezelfde vragen die wij hadden toen we besloten om een Ierse Wolfshondpup aan te schaffen. Veel algemene vragen in de categorie hoeveel eet zo'n beest&jullie wonen zeker heel groot, maar ook een aantal oprecht geïnteresseerden en minstens één gevalletje liefde op het eerste gezicht. De mooiste reactie vond ik die van een knul van een jaar of 13 met zijn vader. Vader stond Murphy aan te halen maar zoonlief was niet erg onder de indruk. Hij stapte vlak voor Murphy, keek met zijn handen in zijn zij wantrouwend naar beneden en vroeg hoeveel percentage wolf er eigenlijk in Murphy zat. Aan zijn blik te zien had hij er niet erg veel vertrouwen in. Toen ik uitlegde dat een Ierse Wolfshond geen kruising tussen een hond en een wolf is, en er dus geen wolvenbloed in Murphy zat, was hij overduidelijk teleurgesteld. 'Waarom heten ze dan zo', riep hij uit. De frustratie spatte er van af. Hij had zich er blijkbaar totaal iets anders bij voorgesteld. Zijn gezicht klaarde echter direct op toen ik vertelde dat Ierse Wolfshonden oorspronkelijk gefokt werden voor de wolvenjacht, en dat ze daarom zo werden genoemd. Een wolvenjäger, cool! Dat was stukken beter dan slechts een stukje wolf. Hij keek stralend naar zijn vader en riep 'Pap zo eentje wil ik ook!'. Pa mompelde iets over laat je moeder het maar niet horen, maar dat deed er helemaal niets toe. Murphy kreeg nog snel een aai en met een grote grijns op zijn gezicht liep hij naast zijn vader verder. Zijn dag was goed.

Femke's Footsteps

Home of Irish Wolfhounds

Ankie Somers
Stationsstraat 9
NL - 5351 NM Berghem
+31 (0)412 403365
footsteps@kpnplanet.nl
www.irishwolfhound.mysite.com

Als speciale attractie hadden Corrie en Chris 's middags een verrassingsbezoek gepland van lokale beroemdheid Truus. Alle honden kwamen nieuwsgierig kijken, er werd over en weer gesnuffeld en gesnoven, het was duidelijk dat niet elke hond direct wist wat hij hier nou mee aan moest. Maar toen na enige tijd het ijs gebroken was, hoorde Truus er helemaal bij. Wel werden wij allemaal geïnstrueerd om niet te dicht achter Truus te lopen. Haar bijnaam Terror Truus had ze nl niet voor niks, ze kon flink uithalen.

De eerste kennismaking met Truus

In de pauze van de dressuurwedstrijden mochten wij met de honden en met Truus een ererondje door de ring lopen. Aansluitend was er voor de bezoekers een fotomoment en werd er door de honden even vakkundig geposeerd. Sommige bezoekers hadden toen pas in de gaten dat die grote donkerbruine ler geen ler was, maar dat er een pony tussen de honden meeliep...

Poseren maakt dorstig, dus terug bij de Ierdie-stand wilde Murphy graag wat drinken, en dat zag Truus ook wel zitten. Ze duwde haar grote neus tegen een drinkende Murphy aan alsof ze zeggen wilde, 'Schuif eens op!'. Murphy stapte braaf bij zijn waterbak vandaan om Truus de kans te geven ook te drinken, Truus stak haar neus in de waterbak, snoof eens diep, schudde met haar hoofd en stapte weer achteruit. Waarop Murphy kwam inspecteren wat er dan wel mis was met dat water, niets raars proefde, en Truus besloot dan toch nog maar een poging te wagen. Tot 4 keer toe hebben ze dat toneelstukje opgevoerd voordat Truus besloot dat het zo wel welletjes was. Een echte dame drinkt niet uit een hondenbak, hoe vriendelijk ook aangeboden.

Poseren maakt niet alleen dorstig.

Halverwege de middag was Murphy te moe om nog op zijn pootjes te staan, dus we hebben ons lerenkind weer ingeladen en mee naar huis genomen. Hij sliep al voor we goed en wel het terrein af waren. Het was een hele gezellige dag, met dank aan alle bezoekers, de aanwezige baasjes, honden en Truus. Ik denk dat we met deze dag heel veel verschillende mensen (hernieuwd) kennis hebben laten maken met de Ierse Wolfshond, missie geslaagd dus. Wat ons betreft volgend jaar weer!

■ **Van de redactie:**

Dank je wel Mirjam Banda voor dit leuke verslag van een zo te lezen zeer geslaagde dag! Voor de volledigheid vermelden we erbij dat de foto's gemaakt zijn door Chris den Hollander, Corrie Rave en Joke Groeneveld.

WWW.GAELTARRA.NL

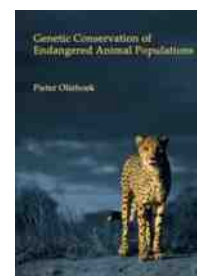

■ PIETER OLIEHOEK: FOKKEN VOOR DIVERSITEIT

Verslag van de Raad van Beheer kennistour lezing 'Fokken voor diversiteit' door Pieter Oliehoek op 27-6-2017, bijgewoond door bestuursleden Margreet Bussemaker en Barbara Willemse.

Pieter Oliehoek heeft gestudeerd aan de universiteit van Wageningen, waar hij gepromoveerd is op een onderzoek naar het door middel van genetica behouden van met uitsterven bedreigde diersoorten. Tijdens zijn studie en onderzoek heeft hij software ontwikkeld waarmee genetische verwantschap berekend kan worden, waardoor fok strategieën kunnen worden bepaald. Deze software heeft hij verder ontwikkeld via zijn bedrijf 'At Your Side'. Zijn motivatie is de liefde voor dieren, waaronder honden. Zijn wens is om een bijdrage te kunnen leveren aan de toekomst van rashonden door meer genetische diversiteit te creëren binnen de diverse rassen. Daarom stelt hij zijn software gratis ter beschikking aan iedereen die daar gebruik van wil maken. Tevens is hij in contact met het Expertisecentrum Genetica, onderdeel van de Universiteitskliniek voor Gezelschapsdieren van de faculteit Diergeneeskunde te Utrecht inzake mogelijke samenwerking.

Ik zal een poging doen om redelijk kort en begrijpelijk duidelijk te maken wat de huidige status van de diversiteit is en wat zijn aanbevelingen zijn om deze te verbreden. Doel is altijd het behouden van een ras, met zijn ras typische eigenschappen. Maar dan wel zo gezond mogelijk. Het huidige probleem bij veel rassen is dat de diversiteit zo smal is geworden dat de kans op erfelijke ziektes te groot is geworden waardoor deze ziektes ook vaak voorkomen. Hij legt uit dat ieder dier en ieder mens zeker 5 recessieve erfelijke ziektes bij zich draagt. Dit hoeft bij voldoende spreiding van de genen (diversiteit) geen probleem te worden, maar wanneer de genenpool smaller wordt ontstaat dus wel een probleem. Denk bij onze eigen leren aan DCM, botkanker, epilepsie, oogafwijkingen en mogelijk longontsteking.

Diversiteit wordt bepaald door een aantal factoren:

- het aantal dieren in een populatie en het aantal founders
- het aantal unieke genen dat (nog) aanwezig is (Founder Genome Surviving, FGS)
- de spreiding van die genen onder de populatie (Founder Genome Equivalents, FGE).

Founders zijn dieren die onverwant zijn aan elkaar en waarvan de ouders vaak onbekend waren. Alle dieren in de huidige populatie stammen oorspronkelijk af van deze founders. Er kan dus nooit meer diversiteit aanwezig zijn dan bij de founders. Deze founders hebben hun genendiversiteit ingebracht, maar ook ieder hun tenminste 5 recessieve erfelijke ziektes. Door het fokken met bepaalde dieren zonder op de genen te letten zijn er genen verloren gegaan en hebben andere genen de overhand gekregen. Mede ook omdat sommige genen al weinig voorkwamen. Deze genen kunnen alleen weer toegevoegd worden door het toevoegen van nieuwe founders. Daarnaast is de spreiding van de genen over de populatie ernstig verminderd. Dit kan verbeterd worden door het gebruiken van meer verschillende dieren uit de populatie bij het fokken. Wanneer er niets gedaan wordt, raken alle dieren alleen maar meer verwant aan elkaar en is inteelt niet meer te voorkomen. Waarbij inteelt dus een gevolg is, geen oorzaak.

Hij laat in een aantal slides zien dat van een aantal populaties dierentuindieren waarnaar hij onderzoek gedaan heeft de FGS en FGE dramatisch gedaald zijn ten opzichte van het originele aantal founders, ondanks het feit dat dierentuinen al decennia zeer zorgvuldige fokprogramma's opzetten. Het meest aansprekende voorbeeld was het jachtluipaard. Begonnen met 1590 founders, nu een populatie (in gevangenschap) van 1640 dieren. Nog 366 unieke genen zijn behouden gebleven (FGS) en de FGE (verwantschap/diversiteit) is nog slechts 60.

Dan gaan we naar de honden. Hij legt uit wat inteelt is, namelijk de verhoogde kans dat 2 genen hetzelfde zijn en de overhand gaan krijgen. Inteelt komt door het kruisen van verwante dieren. Inteelt brengt de kans op de zieke genen naar boven, naast een aantal andere nadelen als lagere afweer, minder melkproductie, kleinere worp-grootte, verminderde fertiliteit en kortere levensduur.

De diversiteit in een populatie is het hoogst wanneer de gemiddelde verwantschap (mean kinship) het laagst is. Diversiteit kan helpen om inteelt en fixatie van genetische ziektes te 'voorkomen'.

Als voorbeeld bij de honden neemt hij onder andere de IJslandse Hond, waar hij een uitgebreide studie naar heeft gedaan. Uit 22 founders was er tegen het jaar 2000 een populatie van 3000 dieren. De FGS, dus het aantal unieke genen was inmiddels gedaald naar 9 en de FGE (diversiteit) naar een dramatische 2.4. Hij noemt 4 andere rassen waar je hetzelfde ziet gebeuren en geeft aan dat dit voor alle rassen zo zal zijn. Een van de problemen bij de IJslandse hond is dat de populatie grotendeels opgebouwd is uit 1 familiegroep die voorkomt in Denemarken, Zweden en nog een aantal dieren uit IJsland. De dieren uit Finland, Nederland, Duitsland en Noorwegen zitten in andere familiegroepen, maar die worden dus nauwelijks gebruikt, terwijl juist die dieren de broodnodige FGE in zouden kunnen brengen. Zelfs de introductie van nieuwe founders in Duitsland in de jaren 80 heeft niet geholpen omdat ze niet gebruikt werden voor het vergroten van de populatie.

Het verlies van de diversiteit gaat ongemerkt door 2 oorzaken: een klein aantal 'goede' reuen domineren de fokkerij, waarbij je op de stamboom niet kan zien dat deze dieren aan elkaar verwant zijn (mean kinship). Daarnaast worden onverwante dieren niet opgemerkt, want ook dat is niet zichtbaar op de stamboom.

Pieter Oliehoek waarschuwt voor de gevolgen van het verlies van diversiteit bij onze geliefde rashonden. Hij noemt 3 manieren waarop er weer meer diversiteit kan worden gecreëerd:

- Alle dieren gebruiken
- Mean Kinship
- Inkruisen andere rassen
- (en het ras promoten waardoor er meer honden in de populatie komen, hoewel het ras niet té populair moet worden).

Alle dieren gebruiken: dus niet een beperkt aantal dek reuen en fokteven maar zoveel mogelijk honden inzetten. Het stimuleren van éénmalige nesten en kritisch kijken naar de fokeisen van de vereniging. Zo oppert hij om geen kwalificaties nodig te achten, of bijvoorbeeld maar 1 of 2 keer een goed.

Mean Kinship: dus onverwante dieren vinden en fokken op minimale verwantschap. Deze factor kan berekend worden met zijn software, waarmee een lijst opgevraagd kan worden met dieren die het minst verwant zijn aan de teef. Om dit te bereiken heeft hij de site www.globaldogpedigree.com/nl opgezet. Hier mag iedereen dus gratis gebruik van maken.

Inkruisen van andere rassen: hij wijst erop dat dit geen medicijn is, je neemt een pilletje en het probleem is weg. Om dit succesvol te doen, moet je zeer veel nieuwe founders inkruisen, een enkele hond gaat het probleem niet oplossen. Daarnaast blijft de vraag of je het rastype kan behouden en wat je kunt verwachten van de nakomelingen. Hij vertelt kort over het project van de Wetterhoun waarbij hij is betrokken. Daarbij was de FGE dusdanig gedaald (1,3) dat inkruisen van andere rassen nog de enige optie was om de diversiteit weer te verbreden.

Het was een zeer interessante lezing en zeker een goed onderwerp voor de volgende vergadering van de Ierdie fokkers.

Barbara Willemse

Afgelopen 23 november heeft Pieter zijn lezing gegeven voor een aantal fokkers en leden van de Ierdie. Tevens werden er 4 andere rassen (Markiesje, Havanezer, Hovawart en de Border Terrier) vertegenwoordigd door een aantal introducees.

■ De eerste keer, Kerstwandeling 10 december 2017

De Kerstwandeling stond geheel in het teken van koud weer en slecht begaanbare wegen. Helaas daardoor waren er veel afmeldingen, maar ik kan niemand daar ongelijk in geven, het is ook wel erg slecht weer geworden. Zelf kwamen we uit Voorburg, en deden er 2x zo lang over op de terugweg.

Ondanks het slechte weer en de opkomst was het toch erg gezellig en heel goed georganiseerd. Een heerlijke kop warme chocomel en daarna de sneeuw die inmiddels stevig aan het vallen was. De honden hadden er geen last van, alleen maar plezier. Onze Deagan (bijna drie jaar) vond het leuk om eens een andere grote jongen te ontmoeten; Lancelot. Ook een heerlijke knuffelkont. Samen met Diesel, een whippet, hebben ze lekker gespeeld en gewandeld. Later kwamen er zowaar nog een Ier en twee Leonbergers de groep versterken.

De wandeling werd afgesloten met nog een verdiende kop warme chocola en een zeer mooi samengesteld kerstpakket voor de honden. Dit kerstpakket was aangeboden door Anton Verschueren – waarvoor hartelijk dank Anton!-

Heel erg bedankt aan ieder die heeft meegeholpen met de organisatie, we hebben genoten en kijken uit naar een volgende wandeling.

Liefs,

Deagan, Steve, Eveline, Robyn en Jaclyn Elderenbosch

■ Ierdie winterwandeling 10 december 2017

Witte Kerst

Bij een witte Kerst hebben we allemaal een romantisch beeld. Maar soms is de praktijk wat weerbarstig. Dat bleek wel op de Kerstwandeling op 10 december aan het Erkemedersstrand.

Code oranje en rood werd afgegeven voor de weggebruikers. Aangekomen bij restaurant de Jutter, waar we zoals altijd gastvrij werden ontvangen, bleek dat er toch een aantal Ierenbezitters zich hier niet door lieten weerhouden.

Aangenaam wandelweer was het niet. Harde wind, sneeuw en koud. Het maakte het maken van foto's er niet eenvoudiger op. Zoals hij gewend is op het strand dook Diesel, mijn bastaard Whippet, ook nu het water in. Hij was er snel weer uit. Kennelijk toch iets te fris.

Het werd een korte wandeling. De deelnemers moesten ook weer naar huis door het barre weer. De terugreis duurde voor hen aanzienlijk langer dan de heenreis.

Na een warm kop koffie of chocomel (met slagroom) met een tosti keerden we weer huiswaarts. Met medeneming van de leuke pakketten voor iedere hond, die Anton Verschueren en zijn vrouw Marina ter beschikking hadden gesteld.

Gelukkig is iedereen veilig thuis gekomen.

Door: Margreet Bussemaker

Liefdevol gegeven door Marina en Anton

Federation of Irish Wolfhound Clubs

Le Touquet - France
09 & 10.06.2018

<http://fiwc2018.ralie.fr>

FIWC CONGRESS 2018 9-10 June in Le Touquet – France

It is a great honour and a real pleasure for R.A.L.I.E. to organise the next Irish Wolfhound Congress, the first to be held under the international title of Federation of Irish Wolfhound Clubs.

Our team is very motivated to make this week-end a memorable one. We are therefore hoping for a huge participation of the breeders and owners of our gentle giants and we are confident that you will respond to the invitation of France.

We shall be ready and happy to welcome you, together with your beautiful hounds.

*All you need to know on:
<http://fiwc2018.ralie.fr>*

FIWC AGENDA

CONGRESS

Friday 8 June 15.00 H Board Meeting
Saturday 9 June 9.30 H Ruling Council – everyone can participate
12.00 H Lunch

Lectures:

Saturday 9 June 14 H – 18.30 H (Coffee break from 16 H – 16.30 H)
• From the emergence of the graioid morphotype to the ancestral Irish Wolfhound, by Sophie LICARI
• Current issues and future challenges around dog breeding by Grégoire LEROY, PhD
• 20 minutes of Free Rein to the IWCI for selecting the speaker and a topic within the Standard of the breed

The meetings and lectures will take place at the Best Western Grand Hotel

Gala Dinner:

Saturday 9 June 20.00H. at Hôtel Barrière le Westminster ****.

SHOW

Sunday 10 June FIWC Winner Show (CAC) on the ground of the Hippodrome of Le Touquet (IWH and DH National Club Show of RALIE)

The following judges have been invited and gave their agreement:

- **Mr Tamas JAKKEL**, Hungary. President of the Hungarian Spaniel Association and the Hungarian Kennel Club's Judges'Board. He will judge the adult dogs.
- **Mr Knut Olav WILLE**, Norway (O'Marksbay IWH) will judge the adult bitches.
- **Mrs Jenny DOVE**, U.K. (Saringas's IWH) will judge the Youth class-dogs and bitches.

■ De vriendjes van onze leren: de vriendjes van Sky

Sinds 4 jaar maakt Sky (this is the Limit, Pitlochry's) deel uit van een samengestelde roedel. Als kind deels met een hond opgegroeid was in mijn jong-volwassen leven al snel duidelijk dat dat niet compleet was zonder. Waren de 1e drie herplaatsers van verschillend allure, al snel viel ik voor de charme en de uitdaging van Tsjechoslowaakse - en Saarlooswolfhonden. In en met zo'n groep leven heeft me veel doen leren maar vraagt ook veel oplettendheid. 'k Was veel bezig met "training", op gebied van zoeken en speuren met de Tsjechen en ook een Saarloos goed socialiseren komt niet aanwaaien. Na ongeveer 17 jaar Wolfhonden kreeg ik behoefte aan meer rust in mijn leven maar nog steeds met honden. Naast het bezig zijn met mijn eigen honden gaf ik ook training en gedragsbegeleiding aan anderen met hun hond. Daarbij was het prettig dat mijn eigen honden als 'assistent' ingezet konden worden waarbij een meer gemêleerde roedel voordelen zou bieden. Toen er door natuurlijk verloop een plekje vrij kwam binnen de groep en ik op zoek ging naar een hond waarmee het zou klikken, bleek daar nogal een eisenpakketje aan te hangen: geen type wat je op elke straathoek tegen kan komen, de taal van de Tsjechen kunnen spreken zodanig dat er geen conflicten gezocht werden maar de nieuwe aanwinst moest zich ook niet de kaas van het brood laten eten. Graag wat minder scherpste en instinct. Door de eerder ingezette baby-boom binnen mijn familie en vriendenkring graag een iets hoger knuffelgehalte en een hond die goed met kinderen zou kunnen. Afwisselend actieve en bank-dagen moesten geen probleem vormen in de zin van onrust en sloopactiviteiten. Voor onbekenden en op afstand nog wel een waakfunctie hebben zonder mensen actief weg te jagen. Niet zo zelfredzaam en met een fenomenaal probleemoplossend vermogen als ik gewend was maar wel met autonomie. Kortom: anders dan de Wolfhonden maar nog wel bij elkaar passend ... dus toen kwam er een Wolfshond ... en heeft

Tsjech Asmuya en Saarloos Kalani: "mmm, wat doen die nou?"

Zo leerde ze van de Wolfhonden: "kijk eens wat ik kan!"

Sky als voormalig wolvenjager nu haar eigen wolfachtigen.

En Sky is precies wat ik gehoopt had want ze past in naam en in karakter goed.

Toen er vervolgens weer een plekje vrij kwam werd de volgende stap in variatie gezet.

Een noodoproep van de Hondenbescherming bracht een Weimaraner op ons pad. Zwaar verwaarloosd wat betreft verzorging en opvoeding door mensen kon Mouse bij ons de rust en ruimte krijgen die ze nodig had. Haar plekje in de groep honden maakte ze van begin af aan duidelijk: "k mag dan een mager en voor jullie klein scharminkel zijn maar 'k ga voor jullie niet aan de kant". Inmiddels zijn ze een hecht groepje geworden. Kalani en Mouse zijn beide herplaatsers en met hun moeiten en geschiedenis is ler Sky voor hun een kalme rots in de branding. 'k Ben erg trots op hun en zij geven meerwaarde aan mijn leven.

Inmiddels ben ik met Sky een nieuw avontuur aangegaan maar daarover in de toekomst meer.

Marjan Holwerda

Met Mouse erbij

Irish Wolfhounds Oet Kepèl

Magiel en Wilma Marijnissen
Lang Hout 5
5993 RC Maasbree
Tel: 077-3073158

E-mail: iw@oetkepel.nl
Website: www.oetkepel.nl

■ Klassieke homeopathie en vuurwerkangst

Door Mirjam Kooy, klassiek homeopathe te Harfsen.

www.mirjamkooy.nl

Elk jaar actueel en in mijn praktijk een steeds terugkerend onderwerp. Pas als de eerste knallen weer te horen zijn bedenken eigenaren dat er iets aan de vuurwerkangst van hun hond gedaan moet worden. In december met training te beginnen is echt veel te laat. Er zullen andere middelen ingezet moeten worden om uw hond rustig de decembermaand door te loodsen. Klassieke homeopathie kan de angst voor vuurwerk verminderen en de hond ontspannen door de feestmaand december helpen.

Hoe herken je vuurwerkangst bij honden?

Bij de meeste honden die bang zijn voor de knallen van vuurwerk is dit duidelijk zichtbaar. Ze kruipen weg of willen soms zelfs vluchten. Helaas zijn andere tekenen die op angst duiden niet altijd zo duidelijk. De hond kan stresssignalen vertonen die soms door de eigenaar niet, of niet voldoende herkend worden. Als je deze stresssignalen leert herkennen bij je hond en vroegtijdig start met het begeleiden van je hond bij zijn angst, kan het de hond een hoop ellende besparen. Wil je de hond begeleiden met training? Schakel dan professionele hulp in, waarbij er gewerkt wordt aan een positieve associatie bij de geluiden waar je hond met stresssignalen op reageert.

Welke stresssignalen kunnen duiden op angst?

Door hevig schrikken kan de hond een trauma oplopen waarna de angst in hevigheid kan toenemen. Dit is mede afhankelijk van de duur van de schrikopwekkende prikkel, het herstel en de begeleiding door de eigenaar. Soms is 'opeens' te zien dat de hond angstig is. De mogelijkheid de hond tijdens schrik te begeleiden is er niet geweest. Hij was bijvoorbeeld alleen thuis tijdens oplopen van het trauma. Angst kan zich uitbreiden omdat honden zaken goed aan elkaar kunnen koppelen. Een hond die bijvoorbeeld spelende kinderen of een witte kat zag toen hij enorm schrok van een knal, kan in de toekomst ook angstig reageren bij het zien van spelende kinderen of een witte kat. De volgende stresssignalen kunnen duiden op angst:

- Lage houding; staart laag of tussen de benen
- Oren naar achteren
- Met de tong over de neus likken; tongelen. Tongelen is soms moeilijk te zien, omdat het vaak heel snel gaat
- Hijgen, zonder het warm te hebben
- Gapen, zonder moe te zijn
- Trillen
- Overdreven alert zijn
- Nerveus en onrustig gedrag - Niet willen eten
- Weigeren nog iets te doen, verstijven of verstarren

Wat kan de eigenaar doen?

1. Laat de hond niet alleen! Zeker niet op oudejaarsavond.
2. Als de hond steun bij je zoekt, geef hem dat dan! Angst is een emotie en emoties kunnen niet beloond worden en dus ook niet verergeren door steun. Stel je bent heel erg bang voor muizen en je wordt in een kamer gezet waar een muis zit, dan ben je continue op je hoede. Misschien durf je niet te bewegen of ga je juist in een hoekje zitten met je armen over je ogen. Zal je angst afnemen als de rest van de gezinsleden je volledig negeren? Ook als je probeert aan te geven

dat je echt heel bang bent? Ik weet zeker van niet. Maar als je lekker tegen iemand aan mag zitten en die zijn arm om je heen slaat, die je gerust stelt, dan zal je zeker minder bang en/of gespannen zijn. Ik vraag altijd of mensen hun kinderen ook negeren als ze bang zijn. Uiteraard en gelukkig is het antwoord daar altijd ontkenkend op. Waarom zou je het bij je hond dan anders doen? Als de hond steun bij je zoekt, leg je hand op zijn schouder of flank, laat hem lekker tegen je aan liggen. Geef hem de steun die hij nodig heeft, hij wordt echt niet banger maar leert dat hij bij jou veilig is!

3. Laat de hond zelf een veilige plek zoeken waar hij zich terug kan trekken. Verbied de hond niet de toegang tot ruimtes waar hij zich veilig voelt. Verduister de plek waar de hond graag wil liggen, hij wordt daar rustiger van. Leg bijvoorbeeld een deken over de bench of over een tafel. Een kledingstuk met de geur van de eigenaar bij de hond neerleggen, kan de hond een extra veilig gevoel geven.

Vuurwerktraining

Er wordt nog wel eens het advies gegeven om 'flooding' toe te passen. Hierbij wordt de hond langdurig geconfronteerd met zijn angst. Uiteraard is het risico dat de angst verergert sterk aanwezig. Daarbij bestaat de kans dat hond zijn angst niet meer zichtbaar uit, maar andere gedragsstoornissen ontwikkelt. Zeg maar tegen iemand die bang is voor spinnen zijn hand in een bak met 100 spinnen te stoppen. Ik zou stevig op mijn knokkels bijten als ik het lef al had. Individuele vuurwerktrainingen geven het beste resultaat. Training in groepsverband is minder succesvol gebleken omdat honden gedrag van elkaar over kunnen nemen.

Wat kan klassieke homeopathie betekenen in de behandeling van angstklachten, zoals vuurwerkangst?

Zoals aangegeven kan angst ontstaan als gevolg van een trauma, maar sommige hond zijn gewoon angstiger in aanleg. Hierdoor is er meer kans op ontwikkeling van angst voor harde geluiden en/of flitsen. Oudere honden waar de zintuiglijke functies, horen en zien, zijn verslechterd kunnen plotseling angst voor vuurwerk ontwikkelen.

Bij klassieke homeopathie wordt er voorgeschreven op de aanleiding waardoor de angst is ontstaan en de uiting van die angst. Geen dier is hetzelfde. Er zijn altijd (subtiel) verschillen in karakter en hoe een dier uiting geeft aan zijn klacht, in dit geval angst. Daarom krijgen niet alle angstige dieren hetzelfde middel voorgeschreven in de behandeling van vuurwerkangst. Door met een specifiek middel voor te schrijven op de angst bij uw hond, vermindert de gevoeligheid voor angst. De mogelijkheden om te herstellen na het trauma worden vergroot, het homeopathische middel activeert en bespoedigt het herstel. De kans dat de hond angstklachten overhoudt na schrik wordt hierdoor verkleind. Uiteraard geldt dit voor alle soorten angst die ontstaan zijn na trauma. Dit hoeft dus niet alleen vuurwerkangst te zijn. Als de angst dieper zit, bijvoorbeeld aangeboren is of een chronische klacht is geworden als de angst al in het begin van het leven van de hond is ontstaan, vraagt dit om een intensievere aanpak. De behandelingsduur en -wijze wijkt dan af van de acute behandeling. Er kan dan tijdens de decembermaand al gestart worden met een acute behandeling, zodra de eerste knallen te horen zijn en de hond hier met angst op reageert. Echter om de dieper liggende oorzaak van de angst aan te pakken en op te lossen is een behandeling van de chronische klacht noodzakelijk.

Een consult voor vuurwerkangst kan telefonisch plaats vinden. Het middel wordt naar aanleiding van het consult naar u opgestuurd en het voorschrift stuur ik via de mail. Mocht u vragen hebben over de behandeling van vuurwerkangst, wilt u meer informatie of een afspraak maken voor behandeling van uw dier, dan kunt u contact met mij opnemen.

■ Gelukkig nieuwjaar!
 Het bestuur van de IERDIE wenst u, uw geliefden en uw geliefde leren een geweldig en gezond 2018!

■ Alabama rot dog disease - what you need to know

Van Sonja Jansen ontving ik het onderstaande artikel. Een Ier in Engeland is in augustus overleden aan deze ziekte. En aangezien Engeland ons buurland is, leek ons een waarschuwing over deze ziekte op zijn plaats.

10th May 2017

Alabama rot dog disease is on the rise once again in the UK, but how big a threat is it to your dog? Here is our expert guide explaining what it is, how to spot the signs and what you can do to protect your dog from catching this deadly disease.

What is Alabama Rot?

Alabama Rot is a disease that causes damage to a dog's blood vessels and the kidney. It is a mysterious disease which is hard to identify and sadly, very difficult to treat. Early detection is vital but sadly the disease is very hard to treat.

Why Alabama?

Alabama Rot was first identified amongst greyhounds in the state of Alabama in the 1980s. After this first flare up, the number of reported cases dwindled and as no clinical research was carried out, the disease was almost relegated to history. Because no one has been able to determine what causes the disease, it is now only recognisable by its collection of clinical symptoms.

How many dogs have been affected in the UK?

Since 2012 in the UK there have been 98 confirmed, 22 unconfirmed and 35 suspected cases of Alabama dog rot in dogs. The most serious outbreak was in the New Forest region of Hampshire but there have also been reported cases in several other counties, with the most recent cases reported Gloucestershire, Monmouthshire, Devon, Dorset, Cheshire, Warwickshire, Greater Manchester and Worcestershire.

How is the disease spread?

There has been some speculation that walking dogs in particular areas of the countryside may be a contributing factor, but the Forestry Commission has yet to warn of any specific sites being dangerous, reassuring dog owners by saying "Many thousands of dogs are walked in the countryside every day and it is important to remember that only a very small number of dogs have been affected."

How do I prevent my dog from contracting Alabama Rot?

There are no specific steps you can take to prevent your dog from contracting the disease, but there is some evidence of seasonal fluctuation, with most cases appearing between November and June. It is suspected the disease spreads from muddy and wooded areas – dog owners who do walk their dogs in these places are advised to wash off any mud as soon as possible, and of course, keep close control of their dogs at all times to monitor where they go.

What signs should I look out for?

The first sign of Alabama Rot is skin sores that have not been caused by a physical injury. These sores can present as lesions, swelling, a patch of red skin, or may be open and ulcer-like. The sores are most commonly found below the knee or elbow or occasionally on the stomach or face. Usually, this will cause localised hair loss and the dog will begin licking the wound. These lesions will be followed – between two and seven days later – with outward symptoms of kidney failure: reduced appetite, fatigue, and vomiting. Affected dogs will also develop signs of severe depression, loss of appetite and vomiting, quickly accompanied by acute injury to the kidneys.

What should I do if I think my dog has Alabama Rot?

The best outcomes seem to be achieved by catching it early and the animal receiving high-quality veterinary care. Whilst some infected dogs do survive the treatments of skin sores and kidney failure, unfortunately, many do not – it is estimated that treatment is only successful in around 20-30% of cases.

It is important, however, not to get overly worried by this as the percentage of dogs in the UK who have contracted this disease is truly minuscule. Though, what is vital, is that you understand the problem and know what to look out for, should your dog come into contact with it, as time plays a large part in successfully treating the disease.

What is the source?

The source of the disease is unknown, with the Environment Agency ruling out any chemical contamination in water supplies. Experts believe the disease is “very similar” to Alabama Rot, thought to be related to a toxin produced by E. Coli bacteria. However, no evidence of this has been found after no signs were shown on the infected dogs.

Content provided by Ashley Gray MA Vet MB Ph.D. MRCVS and Vetsure

It is suspected the disease spreads from muddy and wooded areas - general advice is to wash any mud off your dog as soon as possible after a walk. /Credit: getty

■ AISLING WOOD

A. van Denderen
 Roosbergseweg 23
 4854 PL BAVEL
 T: 016 143 11 04
 E: the_irish_wood@planet.nl
 W: www.aislingwood.com

■ OET KEPEL

W. en M. Marijnissen
 Langhout 5
 5993 RC Maasbree
 T : 0773073158
 E : iw@oetkepel.nl
 W : www.oetkepel.nl

■ HUGE PROMISE

Y. en J. Buijvoets
 t Looweg 3-5
 6971 KG OEKEN
 T: 0575 56 29 92
 E: janbuijvoets@online.nl
 W: www.hugepromise.com

■ GAELTARRA EIREANN

J. en S. Jansen
 Stroetweg 1
 7135 JW HARREVELD
 T: 0544 48 78 27
 E: info@gaeltarra.nl
 W: www.gaeltarra.nl

■ FROM GAIA'S DEN - ASPIRANT

B.E. Willemse en R.W. Daniel
 Ruurloseweg 82
 7255 MA HENGELO (GLD)
 T: 0575 785004
 E: info@fromgaiasden.nl
 W: www.fromgaiasden.nl

■ PITLOCHRY'S

E.C.Fernhout-Schildt
 Rijndijk 29
 4033 CH LIENDEN
 T: 0344 60 35 86 / 06 1002 98 70
 E: pitloch@xs4all.nl
 W: www.pitlochrys.nl

■ QUINSIALYN

Sanne Bosman
 De Kar 28a
 7381 BX KLARENBEK
 T: 06-2826 5283
 E: sannembosman@hotmail.com

■ JASKRALJA'S

J. Gommans-Ramaekers
 Pastoor Vullinghstraat 59
 5985 PH GRASHOEK
 T: 077 307 19 22

■ FEMKE'S FOOTSTEPS

A. Somers
 Stationsstraat 9
 5351 NM BERGHEM
 T: 0412 403365
 E: info@aquadog.nl
 W: www.irishwolfhound.mysite.com

■ VAN DE TORTELUIF

Hennie Bosman-van Rooijen
 1e Tieflaarsestraat 15
 4182 PC Neerijnen
 T :0622547076
 E :info@vandetortelduif.nl
 W:www.vandetortelduif.nl

■ OF GAELFORCE

J. Ros-Glerum
 Kabilenstraat 11
 B 3850 Bocholt
 T : 0032 89 20 34 74
 E : jet.ros@hotmail.com
 W : www.irishwolfhoundz.com

■ OF SHENGAIL

E. Drenthen
 Venloseweg 2
 6031 ST NEDERWEERT
 T:0495-586254
 E: eric.drenthen@oliecentrale.nl

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

www.editoo.nl

Cavom is de volledige en hoogwaardige maaltijd voor uw hond.

Indien onbestelbaar: J.W. Jansen, Stroetweg 1 7135 JW Harreveld

Cavom

de natuurlijke voeding voor elke hond

- Cavom bevat alle essentiële voedingsstoffen in de juiste verhouding.
- Cavom is voordelig in gebruik, door de hoge energiewaarde en de lichte verteerbaarheid.

Kijk op onze website of neem contact met ons op voor specifieke vragen over welk Cavom product voor uw hond het beste is. Wij adviseren u graag!

cavom.nl

Cavom, daar draait een gezond hondenleven om!

VDM Diervoederfabriek B.V. | Tussendiepen 9-13 | 9206 AA Drachten

Tel. +31(0)512-515955 | Fax +31(0)512-516050 | vdm@cavom.nl